

אמר בקדוש ברוך הוא. אף כאן - אשר ידבנו לבו, ממנו תקחו את תרומתי, שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.

ומניין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבד ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.

אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זקמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו פאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה פתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו.

בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושם אליו) ומשתדל בו לעזוב דרוך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר; גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו; וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה

לבו. פלהו בקודשא בריך הוא קאמר. אוף הקא אשר ידבנו לבו. מניה תקחו את תרומתי, דהא תמן אשתכח ולאו באתר אחרא.

ומנא ידעינן דהא קדשא בריך הוא אתרעי ביה, ושוי מדוריה ביה. כד חמינן דרעותא דהוא בר נש, (בחרוה ברעותא דלפא) למרדף ולאשתדל אבתריה דקודשא בריך הוא בלביה ובנפשיה וברעותיה, ודאי תמן ידעינן דשריא ביה שכינתא. פדין בעינן למקני ההוא בר נש, בכסף שלם, (ולאשתדל אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה. ועל דא קדמאי הוו אמרי, וקנה לך חבר, באגר שלים בעי למקני ליה, בגין למזפי בשכינתא. עד הקא בעי למרדף בתר זפאה ולמקני ליה. אוף הכי, ההוא זפאה בעי למרדף בתר חייבא, ולמקני ליה באגר שלים, בגין דיעבר מניה ההוא זזהמא, ויתפפיא סטרא אחרא, ויעביד לנפשיה, בגין דיתחשב עליה, פאילו הוא ברא ליה. ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא, יתיר משבחא אחרא, ואסתלקותא דא יתיר מפלא. מאי טעמא. בגין דאיהו גרים לאכפייא סטרא אחרא, ולאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא. ועל דא כתיב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (מלאכי ב) בריתי היתה אתו.

תא חזי, פל מאן דאחיד פינדא דחייבא, (והב לנביא) ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא. וגרים דאסתלק קדשא בריך הוא ביקריה. וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש כתיב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזכי למחמי בגין

לבנוי, וזכי בהאי עלמא,

כתוב, בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם. וְזוֹכָה לְרֵאוֹת בְּנִים לְבָנָיו, וְזוֹכָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְזוֹכָה לְעוֹלָם הַבָּא. כָּל בְּעָלֵי הַדֵּינִים לֹא יְכוּלִים לְדוֹן אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. נִכְנָס בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שָׁעָרִים, וְאֵין מִי שְׁיִמְחָה בְּדוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהוָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקוֹ עֹמֶדֶת לְעַד. זָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בְּגֵרָן - חֲדָר הַעֲלִיּוֹן, עוֹמְדִים שְׁלֹשָׁה (צדד) גֻּנָּיִם, וְהֵם לוֹהֲטִים בְּתוֹךְ שְׁלֹהֶבֶת אַחַת, וְאוֹתָהּ הַשְּׁלֹהֶבֶת יוֹצֵאת מִצַּד הַדְּרוֹם, שֶׁהוּא יָמִין. וְאוֹתָם גֻּנָּיִם נִפְרָדִים לְשְׁלֹשָׁה צְדָדִים. אֶחָד עוֹלָה לְמַעְלָה, וְאֶחָד יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאֶחָד שְׁנֵאוֹהָ וְנִגְנָזוּ בְּשַׁעַר שֶׁהִשְׁמַשׁ מְאִירָה.

גֻּן אֶחָד, אוֹתוֹ שְׁעוּלָה לְמַעְלָה, יוֹצֵא, וְאוֹתוֹ גֻּן הוּא גֻּן לְבָן יוֹתֵר מִלְבָּן אַחֵר. וְנִכְנָס בְּאוֹתָהּ שְׁלֹהֶבֶת וְנִצְפָּע מְעַט, וְלֹא נִצְפָּע, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ גֻּן לְמַעְלָה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגֻּן. וּבְשַׁעַר שִׁישְׁרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹתֵיהֶם, כְּשִׁמְגִיעִים לְגֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְסוֹמְכִים גְּאֻלָּה לְתַפְלָה, אִזּוֹ אוֹתוֹ גֻּן לְבָן עוֹלָה עַל רֹאשׁ הַגֻּן וְנִעֲשֶׂה לוֹ כְּתָר (שֵׁל קוּיִם).

וְהַכְּרוֹז יוֹצֵא וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִיכֶם הָעַם הַקְּדוֹשׁ שְׁעוֹשִׂים טוֹב לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְסוֹד זֶה - (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי, שְׁסוּמָךְ גְּאֻלָּה לְתַפְלָה. מִשׁוּם שֶׁבְּשַׁעַר הַזֶּה שְׁמִיגִיעִים לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, שְׁעוּלָה הַגֻּן הַזֶּה עַל רֹאשׁ אוֹתוֹ הַגֻּן, מִתְעוֹרֵר הַצַּדִּיק לְהִתְחַבֵּר בְּמִקוֹם שֶׁצָּרִיךְ בְּאַהֲבָה וּחִבְיָבוֹת, בְּחֻדְוָה וּבְרִצּוֹן. וְכָל הָאִיכָרִים כָּלֵם מִתְחַבְּרִים בְּתִשְׁוָה אַחַת אֶלֶּה בְּאַלֶּה,

וְזָכִי לְעֲלֹמָא דְאַתִּי. כָּל מְאִרֵי דֵינִין, לֹא יְכַלִּין לְמִדָּן לֵיה, בְּהַאי עֲלֹמָא וּבְעֲלֹמָא דְאַתִּי. עָאֵל בְּתַרִּיסַר תַּרְעִי, וְלִית מָאן דִּימְחֵי בִידֵיה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאֶרֶץ יְהוָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ. הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצַדִּיקוֹ עֹמֶדֶת לְעַד. זָרַח בַּחֲשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל וְגו'.

בְּאֶרְרָא עֲלָאָה, קִימִין תְּלַת (ספרי) גְּוֹוִינִין. וְאִינוּן לְהַטִּין גּוֹ שְׁלֵהוּבָא חֲדָא, וְהוּא שְׁלֵהוּבָא נְפָקָא מְסַטְרָא דְדְרוּם דְאַיהוּ יְמִינָא. וְאִינוּן גְּוֹוִינִין מִתְפָּרְשֵׁן לְתַלַּת סַטְרִין. חַד סְלִיק לְעֵילָא. וְחַד נְחִית לְתַתָּא. וְחַד דְאַתְחַזִּי, וְגַנְזִי בְּשַׁעַתָּא דְשִׁמְשָׁא נְהִיר.

גְּוֹוִנָא חֲדָא הוּא דְסְלִיק לְעֵילָא, נְפָקָא, וְהוּא גְּוֹוִנָא אִיהוּ גְּוֹון חַוּוֹר, יִתִּיר מִחַוּוֹרוֹ אַחְרָא. וְעָאֵל בְּהוּא שְׁלֵהוּבָא וְאַצְטַבַּע זַעִיר, וְלֹא אַצְטַבַּע, וְקִימָא הוּא גְּוֹון לְעֵילָא עַל רִישָׁא דְהוּא אֶדְרָא. וּבְשַׁעַתָּא דִּישְׁרָאֵל עָאֵלִין לְבִי כְנֻשְׁתָּא וּמְצַלִּין צְלוֹתְהוֹן, כַּד מְטָאן לְגֹאֵל יִשְׂרָאֵל, וְסִמְכִין גְּאוּלָּה לְתַפְלָה, כַּדִּין הַאי גְּוֹון חַוּוֹר, אֶסְתַּלַּק עַל רִישָׁא דְאַדְרָא, וְאַתְעַבִּיד לֵיה כְּתָרָא (דְרִיבָא).

וְכַרְוָא נְפִיק וְאַמְר, זַכָּאִין אַתּוּן עֲמָא קְדִישָׁא, דְעַבְדֵי טוֹב קָמִיה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְרָזָא דָא, (ישעיה לח) וְהַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי, דְסִמְיָךְ גְּאוּלָּה לְתַפְלָה. בְּגִין דְהָא בְּהִיא שַׁעַתָּא דְמָטוֹ לְתַהֲלוֹת לְאֵל עֲלִיּוֹן, דְסְלִיק הַאי גְּוֹון עַל רִישָׁא דְהוּא אֶדְרָא, אַתְעַר הַאי צַדִּיק, לְאַתְחַבְּרָא בְּאַתְר דְאַצְטְרִיךְ, בְּרַחֲמֵימוּ בְּחִבְיָבוֹ בְּחֻדְוָה בְּרַעוּתָא. וְכָל שְׁיִיפִין כְּלָהוּ, מִתְחַבְּרִין בְּתִיאֻבְתָּא חֲדָא אֵלִין בְּאֵלִין, עֲלָאִין בְּתַתָּאִין, וּבּוֹצִינִין כְּלָהוּ נְהִרִין וּמִתְלַהֲטִין, וְכָלְהוֹן קִימָא בְּחַבְּרָא חֲדָא בְּהַאי צַדִּיק דְאַקְרִי טוֹב, כְּמָה דְאַתְ אֶמְר (ישעיה ג) אֶמְרוּ צַדִּיק